



T.B.M.M.  
CUMHURİYET HALK PARTİSİ  
Grup Başkanlığı  
Tarih : 02 Aralık 2020  
Sayı : 2104

## TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Diyabet Cemiyeti'nin yapmış olduğu TURDEP-1 çalışmasından 10 yıl sonra yapılan TURDEP-2 'ye göre diyabet oranının %90 arttığı görülmüştür. Türkiye' de diyetisyen istihdamı bu denli düşük oranlarda iken Dünya Sağlık Örgütü ( WHO) 2018 Avrupa Sağlık Raporu'na göre Türkiye Avrupa'nın en obez ülkesi olarak kayıtlara geçmiştir. Bu nedenle ülkemizde diyetisyenlerin kamuda istihdamı ve sorunlarının araştırılması, obezitenin nedenleri üzerine çözüm üretilmesi için Anayasa'nın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

Saygılarımla. 18.11.2020

Alper Arıkan  
Mesin

Adnan Özer  
Ankara MV.

Ömer Fethi Gürer  
Niğde Milletvekili

Mahir POLAT  
Kırşehir MV

Özge Özyılmaz  
Canatlıoğlu M.  
Lütfi DEMİRTAŞ  
Zonguldak MV.

Serkan TOPAL  
Hatay MV.

Orhan Sencer  
Adana MV.

Burhanettin BULUT  
Adana MV

Neslihan Hırançlı  
Samsun M

Mehmet Çelikkale  
Diyarbakır MV

Tuğay Köse  
Samsun MV

İrfan KAPLAN  
Gaziantep MV

Gülizar Bığcıoğlu  
Diyarbakır MV



[illegible]

**GEREKÇE:**

Sağlık Bakanlığı bünyesinde istihdam edilen toplam 1656 diyetisyen hekim bulunmaktadır. Son 7 yılda 4. sınıf öğrencileri baz alındığında toplamda 15300 mezun diyetisyenin 1656'sı Sağlık Bakanlığı tarafından istihdam edilmiştir. Dolayısıyla mezunların yalnızca %10,8 'i devlet tarafından istihdam edilmiştir. 2018-2019 ve 2019-2020 mezunları ile birlikte mezun olan diyetisyen sayısı 7904 kişidir.

Son 20-25 yıllık süreçte yetişkinlerde olduğu gibi çocukluk çağı obezitesinde de eş zamanlı artışların görüldüğü ve epidemiyolojik boyutlara ulaştığı çalışmalarla gösterilmiştir. Şişmanlık/obezite oranı çocuklarda 2020 yılında %30 ile %50 oranında artacağı tahmin edilmektedir. Yakın gelecekte bu sorunun çok büyük sosyoekonomik ve halk sağlığı yükü oluşturacağı bildirilmiştir.

Beslenme tedavisinin doğrudan etkilediği obezite hastalığının prevelansındaki bu artışa rağmen Türkiye’de bulunan 851 hastanenin 650 tanesinde diyetisyen hekim bulunmaktadır. Kamu bünyesinde hizmet veren diyetisyen sayısının azlığı insanların doğru ve güvenilir bilgiye ulaşmasını yetersiz kılmaktadır. Bilgi kirliliği giderek artmaktadır. Bu durum zayıflama hapları, zayıflama çayları, yanlış detokslar vb. arayışların önünü açmaktadır.

AB Ülkelerinde 100 bin kişiye düşen diyetisyen sayısı 16-24 arasında değişiyorken, bu oran ülkemizde 100 bin kişiye 5 diyetisyene kadar düşmektedir. Obezite ile mücadelede için açılacak 30 adet obezite merkezinin sayısının artırılmalıdır. Bu merkezlerdeki aktif hizmet verecek olan diyetisyenlerin; kamu kurumlarından kurumlar arası geçiş ile değil, atanmayı bekleyen diyetisyen hekimlerin istihdamı ile sağlanmalıdır.

Diyetisyenlerin tedavide etkin rol almasını önemini gösteren bir çalışmadan bahsedecek olursak Amerika Ulusal Beslenme Diyetetik Akademisinin çalışmasında KBY hastalarının %63,7 sinin diyeti doktor tarafından düzenlenip hastaya anlatılırken, %38,7 si diyetisyen tarafından diyeti düzenlenip bilgilendirilmiştir.

Diyabet hastalarının birçoğu ise KARBONHİDRAT SAYIMI yönteminden haberdar değildir. Bu yöntem hastaların yaşam kalitesini ciddi oranda artırmaktadır. Karbonhidrat sayımı eğitimi diyetisyenler tarafından verilir.

Kamu bünyesinde çalışan diyetisyen yetersizliği sebebi ile polikliniklerde tıkanıklık yaşanmaktadır. Çoğu zaman 4-5 hastaya aynı anda bakılmak zorunda kalınması sebebiyle hasta ve diyetisyen için verim düşmektedir. Randevuların yetersiz diyetisyen hekimi sorunu nedeni ile bir ya da iki ay sonrasına verilmesinden dolayı hastaların diyet uyumunun takibi zorlaşmaktadır.

Sağlık Bakanlığı diyetisyen el kitabında hastanın motivasyonunun, diyetle uyumunun sağlanması ve değerlendirilmesi için mümkün olduğu kadar sık görüşme yapılması önerilmektedir. Önerilerine göre; ilk ay için haftada bir, 2-6. ay için 15 günde bir 7-12. aylarda ayda bir yüz yüze görüşme önerilmektedir. İlk görüşmede genel olarak 1 saate ihtiyaç duyulduğu, sonraki görüşmelerde 20-30 dakikaya ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir.

Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda Aile Sağlığı Merkezlerinde diyetisyen bulunması obezite tablosunun düzeltilmesi, kalp damar hastalıkları, inme, hipertansiyon vb.



diyabet, kanser, osteoartirit, safra hastalıkları, reflü, solunum yetmezliği gibi hastalıkların prevalansının azaltılması, özetle halk sağlığının iyileştirilmesi için etkili bir adım olacaktır.

Aynı zamanda palyatif, onkoloji, hematoloji, kalp damar, yanık ünitesi, diyaliz, nefroloji servislerinde diyetisyen bulunması gerekirken kamu bünyesinde bulunan diyetisyenler mutfak ve polikliniklerdeki görevlerinden ötürü servise yetişememektedir. Oysaki ASPEN çalışmalarında paranteral beslenmede diyetisyenin etkin görev alması, hataları ve komplikasyonları azaltmıştır. ASPEN enteral ve paranteral beslenme yapılan her birimde en az bir diyetisyen bulunmasını önermektedir.

Diyetisyenler daha çok obezite, ağırlık denetimi konusunda anılıyor olsada; kardiyovasküler aterosklerotik hastalıklarda beslenme tedavisi, hipertansiyonda beslenme tedavisi, metabolik sendrom beslenme tedavisi, diabetes mellitus beslenme tedavisi, kanserden korunma ve kanserde beslenme tedavisi, gastrointestinal sistem hastalıkları beslenme tedavisi, böbrek hastalıklarında beslenme tedavisi, Karaciğer hastalıkları beslenme tedavisi, romatizmal hastalıklarda beslenme tedavisi, enfeksiyon hastalıklarında beslenme tedavisi, nörolojik hastalıklarda beslenme tedavisi, psikiyatrik hastalıkların beslenme tedavisi, cilt hastalıkları beslenme tedavisi, enteral parenteral beslenme, prematüre bebeklerde beslenme, protein-enerji malnutrasyonu (PEM) beslenme tedavisi, emilim bozukluklarında beslenme tedavisi, gastroenteritler beslenme tedavisi, doğuştan metabolizma hastalıkları tedavisi, doğumsal kalp hastalıkları beslenme tedavisini gerçekleştiren meslek grubudur. Aynı zamanda toplu beslenme kurumlarında beslenme programını hazırlayan besin güvenliğini sağlayan bir meslek grubudur.

Bunlara ek olarak; Milli Eğitim Bakanlığı'nın Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı 9 sayılı kurul kararı gereğince yiyecek içecek hizmetleri öğretmenliği branşı istihdamında besin teknolojisi öğretmenliği, aile ekonomisi ve beslenme öğretmenliği, gastronomi ve mutfak sanatları bölümü, yiyecek içecek işletmeciliği bölümü ve beslenme ve diyetetik bölümüne tercih hakkı verilmiştir. Ancak bu 5 bölüm arasından sadece beslenme ve diyetetik bölümü mezunu ve pedagojik formasyona da sahip kişilere öncelik koşulu koyulmuştur. Bu öncelik koşuluna göre beslenme ve diyetetik bölümü mezunu diyetisyenler KPSS Genel Kültür Genel Yetenek ve Eğitim Bilimleri sınavlarından yüksek puan alsa dahi diğer 4 bölüm mezunlarının ataması yapılmadan başvuruları değerlendirmeye alınmamaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı 2018 Kasım sözleşmeli öğretmenlik atamasında yiyecek - içecek hizmetleri öğretmenliğine 20 kadro açmıştır. Ön başvurular sonucu yiyecek içecek hizmetleri öğretmenliği 77 taban puanıyla kapanırken, 88 puan alan ve başvuran diyetisyenler açıkta bırakılmıştır.

Beslenme her canlının yaşamının devamı için elzemdir. Doğru beslenme tedavisinin bütün hastalıklarda doğrudan veya dolaylı olarak olumlu etkisi vardır. Diyetisyenler yüksek puanlar ile yerleşerek, lisans eğitimlerini tamamladılar. Mezun sayısı yüzde üç yüzlük artışlarla çığ gibi büyürken alım sayımız %10'u ancak bulmaktadır. Devletin eğitilmiş, dinamik, nitelikli gençlere sahip çıkmalı ve kurumlara yapılan atama sayısı artırılmalıdır. Diyetisyen hekimler ile ilgili tüm sorunların kapsamlı bir Meclis araştırması ile incelenmesi yararlı olacaktır.

